

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. a)
Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Varianta 4

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

De ce și ce citim? Citim ca să comunicăm, să învățăm și să conștientizăm că nu suntem singuri. Citim semnele timpului și ale spațiului, citim urmele celor vii și ale celor nevii, ne citim pe noi înșine, citim ca să creăm propria noastră lume.

„A citi” este prima etapă a lui „a lectura”. În viziunea noilor teorii ale lecturii, „a lectura” înseamnă a descifra un text. Există o importantă diferență calitativă între „a citi” (a descifra un cod) și „a lectura” (a înțelege semnificația și „adâncimea” codului). Ideea de *citire* se referă nu numai la texte, ci și la mesaje audiovizuale.

Biblioteca personală (de cărți) poate avea sute de volume. Toate pot fi înregistrate pe 1- 4 CD-ROM-uri, un minuscul disc de trei grame ori pe un stick de 2 centimetri. Un singur asemenea stick are capacitatea de a înmagazina maximum: 9 milioane de cuvinte, 8 ore de sunet, 7000 de ilustrații, 800 de cărți, 250 de grafice și 100 de videoclipuri.

Lectura electronică sau lectura pe ecran se realizează în urma accesării unor hipertexte prin intermediul sistemului Internet (cu care se poate intra în marile biblioteci ale lumii), a unor texte-scrisori (e-mail) etc.

Este nevoie de o reînvățare a lecturii pentru deprinderea tehnicii de a căuta informația, pentru că fiecare lectură pe ecran are propriul său itinerar de căutare. Capacitatea esențială de utilizare a documentelor electronice trebuie să fie deprinsă în școală. Unele sisteme naționale de învățământ se află într-un stadiu avansat de introducere a tehnologiei: Finlanda, Olanda, Anglia, Japonia și China au integrat informatica în programele lor naționale; Franța a echipat toate sălile de clasă cu material informatic și echipamente electronice; Țările de Jos au asigurat calculatoare personale pentru fiecare elev din învățământul obligatoriu de stat.

după Anton Ilica, *Învățarea prin lectura media sau didactica unei noi ere a cunoașterii* (2015)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**

Pe un stick se pot înmagazina maximum ... de cărți.

- a. 100.
- b. 250.
- c. 800.
- d. 7000.

- II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

- a. Unul dintre motivele pentru care oamenii citesc este comunicarea.
- b. „A citi” se referă la înțelegerea semnificației unui text.
- c. Utilizarea eficientă a documentelor electronice se deprinde în familie.
- d. Franța se numără printre țările care au inclus informatica în curriculumul național.

- III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Textul tipărit pe hârtie nu mai este singura sursă importantă de informare. Așa-numita Galaxie Gutenberg, adică lumea textelor scrise, este tot mai mult concurată de Galaxia Marconi – un termen care se referă la lumea comunicațiilor moderne, cum ar fi internetul, televiziunea și noile tehnologii digitale. ____ (1)

Principala caracteristică a lumii în care trăim este **viteza**. Dacă în basmele populare calul năzdrăvan alerga „ca gândul și ca vântul”, astăzi viteza nu mai constituie o aspirație visată, imaginată în literatura copiilor. ____ (2)

Această nouă eră digitală, marcată de omniprezența SMS-urilor, a e-mail-urilor și a internetului, a reconfigurat fundamental modul în care interacționăm și desfășurăm diverse activități în mediul școlar. ____ (3)

Odată cu ascensiunea formatelor digitale, noua condiție a cărții nu ar trebui să genereze teamă. Dimpotrivă, tehnologia informațională se dovedește a fi un instrument puternic pentru dinamizarea și diversificarea experienței lecturii. ____ (4)

după Anton Ilica, *Învățarea prin lectura media sau didactica unei noi ere a cunoașterii* (2015)

- a. Așadar, oamenii vor citi cărți, indiferent dacă textele apar pe hârtie sau în format digital.
- b. Electronica propune un nou mod de lecturare folosind hipertexte.
- c. La ora actuală, supremația Galaxiei Marconi rezultă din faptul că documentele scrise în format clasic sunt concurate de cele electronice, ceea ce duce la o schimbare importantă în modul în care primim și păstrăm informațiile.
- d. Mașinăriile au atins viteze de mai multe ori supersonice, iar informațiile „se deplasează” în spațiu, ignorând orice fel de convenții.
- e. Școala trebuie să integreze activ cuceririle erei digitale pentru a pregăti eficient noile generații pentru o lume în care competențele digitale nu mai sunt un lux, ci o necesitate fundamentală.

- IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză. **8 puncte**

Generația noastră este contemporană cu globalizarea informațională a (lume) ____ (5), grație facilităților calculatorului personal și internetului. Lumea (întreg) ____ (6) e un „ciber-spațiu” (termen propus de W. Gibson în romanul de ficțiune *Neuromancien*, 1985), în care, în prezent, legăturile informaționale dintre oameni și comunități (a se constitui) ____ (7) într-o rețea unică (**www** și **Internet**). Fiecare individ devine un nod activ în (acest) ____ (8) rețea vastă, având posibilitatea de a consuma și de a produce informație la nivel global.

după Anton Ilica, *Învățarea prin lectura media sau didactica unei noi ere a cunoașterii* (2015)

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Fiindcă voiam să devin scriitor, m-am hotărât să dau examen la Litere. Am intrat fără probleme în vara lui 1975. Pe vremea aceea singurătatea mea era totală. Locuiam cu ai mei în Ștefan cel Mare. Citeam opt ore pe zi, răsucindu-mă de pe-o parte pe alta în pat, sub cearșaful umed de transpirație. Paginile cărții luau culoarea mereu schimbătoare a cerurilor vaste bucureștene, de la auriul amiezilor de vară până la rozul întunecat, apăsător, al serilor cu zăpadă din adâncul iernii. Nu-mi dădeam seama când se-ntuneca total. Mă găsea mama citind în camera scufundată-n întuneric, când pagina și litera aveau practic aceeași culoare și nu mai citeam, ci visam că merg mai departe în poveste, deformând-o după legile visului. Atunci mă dezmeticeam, mă-ntindeam, mă ridicam din pat și, invariabil, mă duceam la marea fereastră a camerei mele, de unde se vedea, revărsat sub fantastici nori, întreg Bucureștiul. Mii de lumini erau aprinse prin casele tot mai îndepărtate, în vilele din apropiere vedeam oameni mișcându-se ca niște pești leneși în acvarii, mult

mai departe se aprindeau și se stingeau reclame de neon, colorate. [...] Îmi lipeam fruntea de geamul rece, elastic și stăteam așa, un adolescent în pijama ruptă la subțiori, până ce mama mă striga să vin la masă. Mă-ntorceam apoi în vizuina singurătății mele, adânc sub pământ, ca să citesc mai departe, cu lumina aprinsă și cu altă cameră, identică, dilatată-n oglinda ferestrei, până ce oboseala mă copleșea.

Ziua ieșeam să mă plimb în vara care nu se mai sfârșea. Mai întâi mergeam să-mi caut cei doi sau trei prieteni, pe care nu-i găseam niciodată acasă. O luam apoi pe străzi necunoscute, mă trezeam în cartiere despre care nici nu știam că există, mă rătăceam printre case stranii ca niște buncăre de pe altă planetă. [...] Tot rătăcind, în fiecare zi din vara lui '75 pe străzile și prin casele orașului torid, ajunsesem să-l cunosc bine, să-i știu secretele, gloria și candoarea. [...]

În toamnă, o toamnă luminoasă cum nu-mi mai aminteam alta, am mers prima dată la facultate. În troleibuzul 88, pe când treceam de Zoia Kosmodemianskaia îndreptându-mă spre Batiștei, sfârșeam ca șampania de fericire: eram student, cum nici nu visasem să ajung vreodată, student la Litere! Aveam să văd în fiecare zi, de-acum, centrul Bucureștiului, care mi se părea pe-atunci cel mai frumos oraș din lume. Aveam să trăiesc de-acum în splendoarea orașului ce-și înfoia, ca un păun, Intercontinentalul și Teatrul Național, Universitatea și Institutul „Ion Mincu”, Spitalul Cantacuzino și cele patru statui tutelare în urma sa, ca niște ochi hipnotici, cu ape schimbătoare. Prin aer sclipeau funigiei, fete tinere se grăbeau și ele către facultățile lor, lumea era nouă și frigea, abia scoasă din cuptor, și era toată numai pentru mine! Clădirea facultății mi s-a părut ridicată la proporții neomenești: holul de marmură îmi părea o bazilică, pustie și rece. [...] Sala bibliotecii era un pântec de corabie ticsită de cărți.

Mircea Cărtărescu, *Solenoid* (2015)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Solenoid* de Mircea Cărtărescu este *Experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 30 de cuvinte, tipul de narator din textul dat, motivându-ți alegerea. **6 puncte**

B.

Redactează un text, de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi dacă *în viitor vor dispărea sau nu cărțile în format tipărit*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 puncte**.

Pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea corectă a conectorilor în argumentare – 2 puncte; respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei – 1 punct, respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct).

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema *Experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Solenoid* de Mircea Cărtărescu).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre următoarele elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.